

NEWSLETTER

SLOVENSKEJ KOMISIE PRE UNESCO

január – december 2025

Vypracoval:

Sekretariát Slovenskej komisie pre UNESCO

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR

Hlboká cesta 2, 833 36 Bratislava

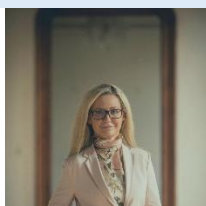
Tel: 02/ 5978 3618

E-mail: unesco@mzv.sk

Web: www.unesco.sk

február 2026

ÚVODNÉ SLOVO GENERÁLNEJ TAJOMNÍČKY SLOVENSKEJ KOMISIE PRE UNESCO D. FRELICOVEJ „2025 V ZNAMENÍ PARTNERSTIEV A KONKRÉTNÝCH VÝSLEDKOV“

Rok 2025 predstavoval pre UNESCO významný **transformačný míľnik**. Organizácia zažila nástup nového generálneho riaditeľa a zároveň odchod kľúčového člena – najväčšieho prispievateľa do riadneho rozpočtu – a to v období bezprecedentnej krízy multilateralizmu a narušania medzinárodného poriadku. UNESCO si však aj v tejto náročnej konštelácii dokázalo posilňovať svoje **globálne postavenie rešpektovaného lídra**. Opiera sa pritom o svoje základné oblasti pôsobnosti – vzdelávanie, vedu, kultúru a komunikáciu, ktoré sú piliermi stability a prosperity moderných spoločností. Organizácia sa čoraz častejšie stáva vyhľadávaným a dôveryhodným partnerom schopným prispieť k zvládaniu kríz a k posilňovaniu odolnosti štátov aj komunít.

Slovenská komisia pre UNESCO (SK UNESCO) ako sprostredkovateľ medzi UNESCO a domácimi aktérmi flexibilne **reaguje na nové výzvy v rýchlo sa meniacom svete**. Spolu s partnermi dynamicky reflektuje na potreby slovenskej spoločnosti v oblastiach svojej agendy.

Aj v uplynulom roku zostalo naším cieľom rozvíjať tematické okruhy UNESCO efektívne, posilňovať konštruktívnu spoluprácu a prinášať tvorivé riešenia. Vede nás ambícia **byť merateľným prínosom** nielen pre rastúcu komunitu UNESCO na Slovensku, ale zároveň prispievať k stabilnému napredovaniu celej spoločnosti prostredníctvom rozvoja oblastí mandátu UNESCO.

Komisia spolu s nositeľmi dezignácií UNESCO na Slovensku prinášala nové iniciatívy, aktívne sa **zapájala do popularizačných aj odborných podujatí** a hľadala modernejšie formy práce schopné reagovať na výzvy vo vzdelávaní, vede a kultúre. Práve tieto oblasti zostávajú kľúčovými piliermi a účinnými nástrojmi udržateľného rozvoja a mierovej spolupráce.

Rok 2025 bol zároveň obdobím **posilňovania existujúcich partnerstiev** a rozvoja spolupráce s aktérmi, ktorí sa dlhodobo venujú agende UNESCO na národnej aj medzinárodnej úrovni. **Pracujeme v úzkej synergii so Stálou delegáciou SR pri UNESCO v Paríži**, Sekretariátom UNESCO a rozvíjame partnerstvá s ďalšími národnými komisiami s cieľom inšpirovať sa a multiplikovať efekt našej práce aj formou spoločných projektov.

V uplynulom roku sa Slovenskej komisii pre UNESCO podarilo:

- zorganizovať prvé **výjazdové Fórum partnerov SK UNESCO v Detve** prepájajúce všetky dezignácie a nositeľov značky UNESCO na Slovensku;
- v súlade s mandátom komisie systematicky **rozširovať pôsobenie komisie aj mimo hlavného mesta** a posilňovať povedomie o UNESCO v regiónoch;
- po prvýkrát zorganizovať **plnohodnotné rokovanie členov a partnerov komisie s novým generálnym riaditeľom UNESCO**, čím sa posilnil priamy kontakt s vedením organizácie a zviditeľnil komplexný mandát národnej komisie;
- oživiť a rozvíjať medzinárodné partnerstvá komisie a dezignácií UNESCO;
- spolupodieľať sa – v úzkej spolupráci so Stálou delegáciou SR pri UNESCO – na historicky **prvej účasti prezidenta SR na zasadnutí Generálnej konferencie UNESCO**, najvyššieho rozhodovacieho orgánu organizácie;
- **zintenzívniť prepojenie vzdelávacích dezignácií UNESCO** – učiacich sa miest, škôl UNESCO a katedier UNESCO – a podporiť ich vzájomnú spoluprácu;
- posilniť podporu ochrany a rozvoja **kultúrneho dedičstva UNESCO na Slovensku**;
- aktívne **využívať odborné a verejné fóra** s propagáciou aktivít UNESCO a zvýrazňovaním dôležitosti multilateralizmu;
- zdynamizovať komunikáciu prostredníctvom sociálnych sietí a zvýšiť dosah značky UNESCO.

Opäť sa potvrdilo, že „**rodina UNESCO na Slovensku**“ – **národná komisia, dezignácie UNESCO, partneri, expertky a experti – je tým najcennejším, čo UNESCO má**. Práve vďaka tejto spolupráci vzniká silná sieť ľudí, ktorým záleží na lepšej budúcnosti spoločnosti.

Všetkým, ktorí boli jej súčasťou aj v roku 2025, patrí naše srdečné ĎAKUJEM.

V neposlednom rade mi dovoľte ubezpečiť Vás, že **Sekretariát Slovenskej komisie pre UNESCO je tu pre Vás aj v roku 2026** a tešíme sa na spoluprácu pri presadzovaní nášho spoločného záujmu: kultivovať hodnoty a ciele UNESCO v záujme rozvoja, vzájomného porozumenia a prospechu celej spoločnosti.

SLOVENSKÁ REPUBLIKA V UNESCO

PREZIDENT SR PETER PELLEGRINI ROKOVAL S GENERÁLNOU RIADITEĽKOU UNESCO AUDREY AZOULAY V CENTRÁLE UNESCO V PARÍŽI

Podpora hlavy štátu aktivitám UNESCO a jeho priame zapojenie do plnenia cieľov organizácie na národnej aj medzinárodnej úrovni **predstavuje významný predpoklad jej úspešného fungovania**. Prezident Slovenskej republiky túto podporu počas celého roka konzistentne prejavoval, okrem iného aj osobnými rokovaniami a účasťou na významných fórach. Ku kľúčovým patrilo februárové [stretnutie](#) prezidenta SR Petra Pellegriniho s generálnou riaditeľkou UNESCO Audrey Azoulay v parížskom sídle organizácie.

PREZIDENT SR PETER PELLEGRINI VIEDOL DELEGÁCIU SR NA OTVORENÍ GENERÁLNEJ KONFERENCIE UNESCO V UZBECKOM SAMARKANDE (31.10 – 2.11.)

Prezident Slovenskej republiky Peter Pellegrini viedol historicky po prvýkrát a ako jeden z mála hláv štátov **delegáciu Slovenskej republiky** na 43. zasadnutí Generálnej konferencie UNESCO, v sprievode ministra školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR Tomáša Druckera.

Vo svojom [príhovore s posolstvom „Vzdelanie a kultúra sú cestou k mieru“](#) prezident SR zdôraznil význam multilateralizmu, dodržiavania medzinárodného práva a mierovej spolupráce medzi štátmi. Osobitnú pozornosť venoval prepojeniu **tém vzdelávania a umelej inteligencie**,

pričom zdôraznil potrebu dodržiavania etických štandardov a podporu mierového spolužitia.

Prezident vyjadril podporu komplexnému mandátu UNESCO, najmä novému programu Vzdelávanie pre mier a iniciatíve Virtuálne múzeum kradnutých kultúrnych objektov. Poukázal aj na aktuálne členstvo Slovenskej republiky vo Výkonnej rade UNESCO a zdôraznil, že SR sa aktívne zasadzuje za transparentné a efektívne fungovanie organizácie. Slovensko bude podľa jeho slov aj naďalej spoľahlivým a konštruktívnym partnerom UNESCO a vyzval členské štáty na spoluprácu založenú na porozumení, rešpekte a ľudskosti.

Na okraj Generálnej konferencie opätovne rokoval s odchádzajúcou generálnou riaditeľkou UNESCO Audrey Azoulay. Spolu s ministrom Tomášom Druckerom otvorili aj tému umelej inteligencie vo vzdelávaní, ktorá je vysoko aktuálna v domácom i medzinárodnom prostredí. **Generálna riaditeľka označila Slovensko za lídra v implementácii Odporúčania UNESCO o etike umelej inteligencie** a vysoko ocenila historicky prvé zastúpenie SR na Generálnej konferencii na úrovni prezidenta.

Bližšie informácie - [Prezident Slovenskej republiky a Prezident Peter Pellegrini vystúpil na 43. zasadnutí Generálnej konferencie UNESCO v Samarkande](#).

SLOVENSKÁ REPUBLIKA NA 222. ZASADNUTÍ VÝKONNEJ RADY UNESCO

[Slovensko na zasadnutí 222. Výkonnej rady UNESCO](#)

SLOVENSKÁ REPUBLIKA NA 43. ZASADNUTÍ GENERÁLNEJ KONFERENCIE UNESCO

43. zasadnutie Generálnej konferencie UNESCO sa uskutočnilo v dňoch 31. októbra – 13. novembra 2025 v uzbeckom Samarkande. Išlo o druhý prípad v 80-ročnej histórii UNESCO, keď sa rokovanie najvyššieho rozhodovacieho orgánu organizácie konalo mimo jej parížskeho sídla. Podujatie sa nieslo v znamení **80. výročia založenia UNESCO a potvrdilo nezastupiteľnú úlohu organizácie** pri podpore multilateralizmu, medzinárodného dialógu a spolupráce v oblastiach vzdelávania, vedy, kultúry, komunikácie a informácií.

Medzi zásadné výstupy Generálnej konferencie patrilo **zvolenie nového generálneho riaditeľa UNESCO Khaleda El-Enanyho** a schválenie rozpočtového stropu na obdobie rokov 2026 – 2028. Významným míľnikom bolo prijatie prvého globálneho **Odporúčania o etike neurotechnológií**, ktoré nadväzuje na existujúce normatívne nástroje UNESCO v oblasti umelej inteligencie a bioetiky. Dokument stanovuje spoločné zásady pre zodpovedné využívanie neurotechnológií s dôrazom na ochranu ľudských práv, ľudskej dôstojnosti, súkromia a slobodnej vôle jednotlivca.

Generálna konferencia potvrdila **strategický význam vzdelávania ako nástroja mieru**, udržateľného rozvoja a sociálnej súdržnosti. Prijala rezolúciu o situácii na Ukrajine a o aktivitách UNESCO na jej podporu v oblasti vzdelávania, kultúry a nezávislosti médií. Z nášho pohľadu bola kľúčová aj **rezolúcia o posilnení spolupráce s/medzi národnými komisiami UNESCO**. Rezolúcia upozorňuje na strategický význam

národných komisii a apeluje na posilnenie ich postavenia.

Súčasťou rokovaní boli aj voľby 29 nových členov Výkonnej rady UNESCO a jej subsidiárnych orgánov. **Slovenská republika bola zvolená za člena Právneho výboru 44.** Generálnej konferencie UNESCO, čím potvrdila svoju **aktívnu a odbornú účasť na normotvornej činnosti organizácie**. SR pokračuje v členstve v **Medzivládnej koordinačnej rade Programu Informácie pre všetkých (IFAP)**, jedného z najstarších programov UNESCO, zameraného na podporu rozvoja prístupu k informáciám, digitalizácie a uchovávaní informácií.

Generálna konferencia schválila zaradenie 200. výročia narodenia a 150. výročie úmrtia básnika a esejistu Viliama Paulínyho-Tótha a 200. výročie diela Pavla Jozefa Šafárika „Dejiny slovanského jazyka a literatúry všetkých nárečí“ na **Zoznam výročí UNESCO na roky 2026-2027**.

V rámci konferencie sa uskutočnil aj **segment na vysokej úrovni venovaný vzdelávaniu** v meniacom sa svete, ktorý sa zameral na dopady digitálnej a zelenej transformácie, rozvoj zručností pre 21. storočie a posilňovanie odolnosti vzdelávacích systémov. Ministri školstva, vrátane ministra školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR **Tomáša Druckera**, **diskutovali o potrebe inkluzívnych, kvalitných a dostupných vzdelávacích politík**. Minister zdôraznil, že **pri umelej inteligencii sa musíme poučiť z chýb sociálnych sietí**. Tie zmenili našu dobu – a ešte viac detstvo našich detí. „AI je ešte silnejšia a zasahuje do

všetkých oblastí života. Ak deti nenaučíme s ňou rozumne pracovať a neprispôbime tomu vzdelávanie, môže z nich spraviť závislých namiesto zvedavých,“ uviedol minister Drucker.

NOVÝ GENERÁLNY RIADITEĽ UNESCO CHÁLID AL-ANÁNÍ

Za nového [generálneho riaditeľa UNESCO](#) bol 6. novembra Generálnou konferenciou UNESCO zvolený Chálid al-Anání, profesor a bývalý minister cestovného ruchu a pamiatok Egypta. **Funkcie sa ujal 15. novembra.** Stal sa 12. generálnym riaditeľom UNESCO od založenia organizácie v roku 1945 a historicky prvým generálnym riaditeľom pochádzajúcim z arabského regiónu.

Medzi jeho **hlavné priority** patrí **finančná stabilizácia, reštrukturalizácia, zviditeľňovanie a posilnená komunikácia UNESCO.** Jeho vízia „**UNESCO pre ľudí**“ je

založená na podpore spolupráce, inovácií a aktívnom zapájaní mladých ľudí a občianskej spoločnosti do činnosti UNESCO.

Vo svojom mandáte plánuje klásť dôraz na **ochranu kultúrneho dedičstva, podporu slobody prejavu** a posilnenie odolnosti klimaticky zraniteľných regiónov. V oblasti vzdelávania vyzdvihuje úlohu UNESCO v boji proti diskriminácii a rasizmu a vníma organizáciu ako etický kompas pri využívaní umelej inteligencie.

Inauguračné vystúpenie - [Khaled El-Enany takes office as UNESCO Director-General.](#)

SLOVENSKÁ REPUBLIKA NA 223. ZASADNUTÍ VÝKONNEJ RADY UNESCO

Po Generálnej konferencii sa v sídle UNESCO zišla na svojom 223. zasadnutí obnovená Výkonná rada s 29 novými členmi. **Slovenská republika zostáva jej členom do roku 2027.** Výkonná rada si na nasledujúce 2 roky zvolila nového predsedu – katarského stáleho delegáta pri UNESCO. SR ostáva naďalej členom Výboru pre dohovy a odporúčania.

PRESEDA SLOVENSKEJ KOMISIE PRE UNESCO A MINISTER ZAHRANIČNÝCH VECÍ A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ SR JURAJ BLANÁR PRIJAL V BRATISLAVE NOVÉHO GENERÁLNEHO RIADITEĽA UNESCO

Generálny riaditeľ UNESCO navštívil 24. novembra Slovensko. V rámci svojej prvej bilaterálnej návštevy po nástupe do funkcie rokoval s prezidentom SR, ministrom ZVEZ SR aj s národnou komisiou UNESCO a vystúpil na medzinárodnej konferencii „Bratislava AI Forum“.

„**Posilňovanie angažovanosti Slovenska v rámci UNESCO je jednou z priorit slovenskej zahraničnej politiky.**“ Vyhlásil to minister zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Juraj Blanár, ktorý 24. novembra 2025 v Bratislave prijal novozvoleného generálneho riaditeľa UNESCO Chálida al-Anáního na jeho prvej zahraničnej bilaterálnej návšteve po ujatí sa mandátu.

Rokovanie potvrdilo spoločný záujem pokračovať v dynamickej spolupráci a prispievať k posilňovaniu multilateralizmu v prospech mierového a udržateľného rozvoja spoločnosti. „*UNESCO je jedinečným priestorom pre otvorený dialóg a spoločné hľadanie pravidiel v oblastiach, ktoré sú dôležité pre rozvoj každej krajiny. Slovenská republika preto vníma UNESCO ako kľúčového partnera pri modernizácii a sprístupňovaní vzdelávania, ochrane kultúrneho a prírodného dedičstva a pri etickom využívaní nových technológií,*“ potvrdil šéf slovenskej diplomacie s tým, že Slovensko zostáva aktívnym a zodpovedným členom a naďalej sa podieľa na jej jednotlivých programoch.

SR aktuálne pôsobí (2023 – 2027) vo Výkonnej rade UNESCO, čo minister J. Blanár označil za dôkaz silného slovenského expertného zázemia v organizácii. Slovensko je podľa slov ministra zahraničných vecí

presvedčeným zástancom multilaterálneho systému a našim záujmom je tiež spravodlivejšie geografické zastúpenie členských štátov v štruktúrach Sekretariátu UNESCO. „Pre menšiu krajinu, akou sme my, sú medzinárodné štruktúry, medzi ktoré patrí tiež UNESCO, základom efektívnej medzinárodnej spolupráce. Je v našom záujme, aby organizácia disponovala všetkými nástrojmi potrebnými na plnenie svojho významného poslania,“ zdôraznil J. Blanár a v tejto súvislosti zároveň ocenil víziu nového generálneho riaditeľa UNESCO, ktorý sa podľa jeho slov ujal funkcie v období, kedy je

medzinárodný systém vystavený rastúcim geopolitickým a finančným tlakom: „Práve v takýchto časoch cítíme potrebu intenzívnejšej spolupráce a aktívneho prístupu k riešeniu výziev. UNESCO má v tomto smere obrovský potenciál. Prostredníctvom hodnôt, ktoré reprezentuje a poslania, ktoré napĺňa, je **mostom medzi historickým dedičstvom a súčasnými výzvami, ale predovšetkým mostom spájajúcim ľudí s rôznymi názormi.**“

Nový generálny riaditeľ Chálid al-Anání vo svojom príhovore vyzdvihol dôležitosť UNESCO a priblížil priority a výzvy svojho pôsobenia na čele organizácie, ktoré rámcuje mottom UNESCO pre ľudí. „UNESCO je dnes potrebné viac než kedykoľvek predtým. Všade okolo nás vidíme konflikty, dezinformácie, technologické a vedecké rozdiely, rastúce nerovnosti a nenávisťné prejavy. UNESCO desaťročia bráni mier a bude v tom pokračovať aj v týchto veľmi náročných časoch a zložitom multilaterálnom prostredí,“ vyhlásil generálny riaditeľ a dodal, že **UNESCO je jedinou agentúrou OSN so sieťou približne 200 národných komisií po celom svete.** Apeloval na potrebu depolitizácie a ešte aktívnejšieho zapojenia členských štátov do jej činnosti.

SLOVENSKÁ KOMISIA PRE UNESCO ROKOVALA S NOVÝM GENERÁLNYM RIADITEĽOM UNESCO CHÁLIDOM AL-ANÁNÍM

Významným míľnikom v práci našej komisie bolo priame rokovanie s generálnym riaditeľom UNESCO počas jeho návštevy Bratislavy. Stretnutie malo punc výnimočnosti vo viacerých aspektoch, keďže sme boli **prvá z takmer 200 národných komisií UNESCO**, ktorá s novým generálnym riaditeľom rokovala hneď na úvod jeho mandátu a v bezprostrednom slede po schválení rezolúcie o posilnení postavenia národných komisií UNESCO. Členky a členovia komisie využili túto príležitosť oboznámiť ho so svojimi aktivitami a prioritami a tiež upozorniť na otázky, ktoré je potrebné riešiť so Sekretariátom UNESCO v záujme skvalitnenia činnosti organizácie ako celku.

Stretnutie poskytlo tiež príležitosť odprezentovať vybrané dezignácie UNESCO v SR. Zaujala ho interaktívna **prezentácia sokoliarstva v podaní žiakov ZŠ s MŠ Maximiliána Hella Štiavnické Bane**, pridruženej školy

UNESCO, ktorá ako jediná škola na svete vyučuje sokolarstvo (*sokolarstvo je zapísané na Reprezentatívnom zozname nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO*). Ocenil **fujarové vystúpenie** folkloristu z folklórneho súboru Podpoľanec (pri príležitosti 20. výročia zápisu fujary na Reprezentatívny zoznam nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva), ako aj prezentáciu **Školy remesiel ÚĽUV**, ktorá je posledným zápisom SR na príslušný zoznam UNESCO.

Generálny riaditeľ UNESCO ocenil koherentnosť, odbornosť a komplexné pokrytie jednotlivých sfér pôsobnosti UNESCO prostredníctvom národnej komisie. Vážime si, že SK UNESCO vyhodnotil ako jednu z najaktívnejších komisií. My v SK UNESCO vítame jeho zámer **posilniť viditeľnosť a postavenie národných komisií**, podporiť ich spoluprácu a udržiavať aktívny dialóg s centrárou UNESCO.

Tlačová správa MZVEZ SR - [PressReleaseDetail](#) | [Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR](#)

Fotografie z prijatia u ministra Juraja Blanára a rokovania s SK UNESCO - [Návšteva generálneho riaditeľa UNESCO 24/11/2025](#) | [Flickr](#)

FÓRUM PARTNEROV SLOVENSKEJ KOMISIE PRE UNESCO

Tohtoročné Fórum partnerov bolo skutočne **výnimočné vo všetkých aspektoch**. **Mimoriadna bola aj lokalita – Poľana a mesto Detva**, kde sa celodenné podujatie zamerané na popularizáciu značky UNESCO na Slovensku uskutočnilo interaktívnou formou nielen diskusiami, ale hlavne prostredníctvom dotyku, pohybu, poznania a hry.

Po prvýkrát v bohatej **32-ročnej** histórii komisie sa **do jedného dňa a na jednom mieste zišli takmer všetky dezignácie UNESCO** ako aj (takmer) všetky **témy, ktoré organizácia zastrešuje**. Spoločne s partnermi sme pripravili ochutnávku toho najlepšieho zo Slovenska, čo je zastrešené značkou UNESCO (stánky dezignácií a lokalít UNESCO, interaktívna vzdelávacia zóna pre deti a mládež, odborné panely).

Veľkolepé fórum by nebolo možné zorganizovať **bez zanieteneho nasadenia kolegyň a kolegov Biosférickej rezervácie Poľana** pod vedením Vladimíry Fabricisuovej, ktorá s myšlienkou preniesť miesto konania fóra mimo Bratislavy výrazne prispela k jeho jedinečnosti. **Veľké poďakovanie patrí aj našim hosťom, mestu Detva a primátorovi Branislavovi Baranovi**, ktorý spolu so svojím tímom od začiatku podporoval myšlienku festivalu UNESCO.

Punc prestíže podujatiu dodal [pozdraz prezidenta SR Petra Pellegriniho](#) a [video pozdraz](#) generálnej riaditeľky UNESCO Audrey Azoulay.

Veľký počet návštevníkov a mimoriadne pozitívny ohlas potvrdili, že **komunita UNESCO na Slovensku neustále rastie**. Pevne veríme, že spoločne budeme aj naďalej prispievať k jej rozvoju a šíreniu hodnoty značky UNESCO.

Podrobné informácie o podujatí sú dostupné [TU](#) a na nasledujúcich odkazoch <https://www.facebook.com/share/p/1MWBmAxCeU/?mibextid=wwXlfr>; <https://www.facebook.com/share/p/171TC56h61/?mibextid=wwXlfr>;

<https://www.facebook.com/share/p/1BeEBX6w3L/?mibextid=wwXlfr;>

<https://www.facebook.com/share/p/1D2gAAz7Bv/?mibextid=wwXlfr> a [Viděli jsme | TV Noe](#).

NOVÁ VEĽVYSLANKYŇA A STÁLA DELEGÁTKA SR PRI UNESCO

Dňa 5. septembra 2025 odovzdala do rúk generálnej riaditeľky UNESCO Audrey Azoulay kabinetný list **nová veľvyslankyňa a stála delegátka SR pri UNESCO Ľubica Erdelská**. Jej dlhoročné skúsenosti v multilaterálnej diplomacii a odbornosť v agende UNESCO, aj ako bývalej generálnej tajomníčky SK UNESCO, sú zárukou ďalšieho skvalitnenia presadzovania záujmov SR na pôde UNESCO a synergického pôsobenia so SK UNESCO.

Týmto zároveň **ďakujeme za výbornú spoluprácu bývalej veľvyslankyni a stálej delegátke SR pri UNESCO Anne Plassat Muriňovej**, ktorá zanechala v UNESCO výraznú slovenskú stopu a urobila obrovský kus práce nielen pre Slovensko, ale aj pre naplnenie poslania UNESCO.

OBLASŤ VZDELÁVANIA

UČIACE SA MESTÁ UNESCO - TRNAVA A BRATISLAVA

Učiaci sa mesto Trnava, ktoré je už tretí rok angažovaným členom Globálnej siete učiacich sa miest UNESCO, si po druhýkrát 24. januára pripomenulo **Medzinárodný deň vzdelávania** vyhlásený UNESCO-m. Symbolickým vysvetlením mestskej radnice namodro (farba UNESCO a materskej OSN) a informačným stánkom vytvorilo interaktívny priestor pre prezentáciu svojich vzdelávacích projektov a podujatí pre rôzne vekové skupiny.

Učiaci sa Trnava minulý rok priniesla viacero novinek vrátane Vzdelávacej akadémie pre seniorov, Detskej univerzity či medzinárodných mobilít v európskych učiacich sa mestách UNESCO. Viac o jej inšpiratívnych aktivitách sa dozviete [TU](#).

Aj minulý rok sa v centre Trnavy uskutočnil populárny **Festival učiacej sa Trnavy** (17. - 19. júna), ktorý ponúkol 2 dni zážitkového vzdelávania pre všetky kategórie návštevníkov a obyvateľov mesta. Súčasťou programu boli workshopy, exkurzie, expo zóna a rôznorodé projekty učenia sa.

Už druhý rok sme sa s radosťou **zapojili aj s našim popularizačným stánkom UNESCO**. Tentokrát značku UNESCO prezentoval posilnený tím SK UNESCO.

Vďaka výbornej spolupráci s našimi partnermi – **Ústredím pre tradičnú ľudovú umeleckú výrobu (ÚĽUV)** a jeho Školou remesiel, zapísanou na Zozname dobrých praktík ochrany

nehmotného kultúrneho dedičstva UNESCO, ako aj s **Centrom pre tradičnú ľudovú kultúru (CTĽK)** – sa návštevníci nášho stánku mohli dozvedieť viac o značke UNESCO na Slovensku, slovenských zápisoch na zoznamoch UNESCO, tradičných remeslách a nehmotnom kultúrnom dedičstve.

Súčasťou stánku boli aj kvízy, hry a rôznorodé tematické publikácie. O návštevníkov sme nemali núdzu, a preto sa už teraz tešíme na účasť na tohtoročnom festivale, ktorý sa uskutoční 17. – 18. júna 2026.

Dňa 7. mája 2025 sme aktívne podporili konferenciu o aktívnom starnutí organizovanú hlavným mestom SR pod hlavičkou „Učiaceho sa mesto UNESCO Bratislava“.

Zástupcovia našej sekcie vzdelávania priblížili ako fungujú učiace sa mestá UNESCO, pridružené školy UNESCO a katedry UNESCO. Bližšie informácie [TU](#).

Učiace sa mestá UNESCO a Sekretariát Slovenskej komisie pre UNESCO sa podieľali na 25. ročníku Týždňa celoživotného učenia

Sekretariát Slovenskej komisie pre UNESCO a sekcia vzdelávania a výchovy sa spolu s učiacimi sa mestami UNESCO Trnava a Bratislava zapojili do prípravy a realizácie jubilejného 25. ročníka **Týždňa celoživotného učenia** organizovaného Asociáciou inštitúcií vzdelávania dospelých v Slovenskej republike.

Séria podujatí poukázala na význam programov UNESCO podporujúcich celoživotné vzdelávanie a zdôraznila hodnoty spolupráce a partnerstiev, ktoré umožňujú budovať komunity orientované na učenie sa.

Tento ročník bol výnimočný aj účasťou zahraničných expertov z **Inštitútu UNESCO pre celoživotné vzdelávanie** a z **učiach sa miest UNESCO**: Pécs (Maďarsko), Cork (Írsko), Larisa (Grécko) a Madeira (Portugalsko).

V rámci Týždňa celoživotného učenia pripravila **Učiaci sa Trnava medzinárodný okrúhly stôl učiacich sa miest**, kde zazneli inšpiratívne príspevky o prepájaní aktérov vo vzdelávaní a motivácii ľudí všetkých vekových kategórií k učeniu. Súčasťou programu bola aj prehliadka trnavských vzdelávacích inštitúcií, ktoré sa aktívne angažujú v podpore vzdelávania na lokálnej úrovni.

O návšteve európskych učiacich sa miest UNESCO v Trnave sa viac dočítate [TU](#).

Učiaci sa Bratislava v rámci **Týždňa celoživotného učenia** zorganizovala konferenciu „**Učiaci sa mestá UNESCO**“, ktorá priniesla príklady projektov podporujúcich vzdelávanie pre všetky vekové skupiny.

Zástupcovia Bratislavy predstavili rôzne mestské iniciatívy ako Letnú univerzitu seniorov, grantové programy a projekty na podporu duševného zdravia učiteľov. Trnava prezentovala úspešné aktivity zamerané na vzdelávanie detí, seniorov a podnikateľov. Galéria mesta Bratislavy, Múzeum mesta Bratislavy a Mestská knižnica priblížili, ako prostredníctvom kultúry, neformálneho vzdelávania a verejných priestorov podporujú vzdelávanie.

Skúsenosti z tvorby učiacich sa miest predstavili aj zástupcovia vybraných zahraničných učiacich sa miest UNESCO. Konferencia poskytla priestor na diskusiu, výmenu skúseností a nadväzovanie nových partnerstiev medzi mestami, organizáciami a inštitúciami s cieľom podporiť celoživotné vzdelávanie.

VÝROČNÉ STRETNUTIE PRIDRUŽENÝCH ŠKÔL UNESCO NA SLOVENSKU

Vedeli ste, že aj školy môžu pôsobiť pod prestížnou značkou UNESCO? Tieto školy sú **súčasťou Sieť pridružených škôl UNESCO**, jedného z najstarších a najúspešnejších vzdelávacích programov UNESCO, ktorý spája takmer 12 000 škôl v 182 krajinách sveta.

26. novembra 2025 sme v spolupráci s **Univerzitnou knižnicou v Bratislave**, ktorá koordinuje Sieť škôl UNESCO v rámci Informačného a dokumentačného strediska UNESCO, zorganizovali **výročné stretnutie učiteľov 29 slovenských pridružených škôl UNESCO**. Okrem prezentácií činností škôl sme diskutovali o možnostiach, ako zefektívniť fungovanie siete, aby ešte lepšie zodpovedala potrebám a záujmom pedagógov a študentov.

Zhodli sme sa, že naším hlavným cieľom bude **posilniť prepojenie škôl na národnej a medzinárodnej úrovni**. Dohodli sme sa na intenzívnejšej koordinácii a rozšírení prednáškovej činnosti na školách v regiónoch, s využitím expertov komisie a jej partnerov. Inšpirovali sme sa skúsenosťami z Českej komisie pre UNESCO, napr. **organizáciou Týždňa škôl UNESCO** na jeseň 2026 alebo stanovením troch prioritných tém, na ktoré sa školy v tomto roku zamerajú (nehmotné kultúrne dedičstvo, rodová rovnosť a envirovýchova).

Program stretnutia obohatili aj pútavé prednášky o využití umelej inteligencie vo výučbe a o vzdelávaní so živým dedičstvom pripravené v spolupráci s partnermi komisie - **Aj Ty v IT** a **Centrom pre tradičnú ľudovú kultúru**. Tešíme sa na ďalšie spoločné aktivity, ktoré prispievajú k budovaniu povedomia o hodnotách a prioritách UNESCO medzi deťmi a mládežou na Slovensku. Bližšie informácie o fungovaní Sieť pridružených škôl UNESCO na Slovensku sa dočítate [TU](#).

PREDNÁŠKY PRE PRIDRUŽENÉ ŠKOLY UNESCO

Národný koordinátor pridružených škôl UNESCO Rastislav Hrubý organizoval pre školy UNESCO viaceré interaktívne prednášky, o. i. na témy z oblasti medzinárodných vzťahov:

- 1) Pohľad mládeže na fungovanie a význam OSN za účasti mládežníckej delegátky SR pri OSN Sofie Šillerovej;
- (2) Úlohy a význam Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj;
- (3) Význam multilateralizmu v medzinárodných vzťahoch – posledné dve viedla veľvyslankyňa s osobitým poslaním pre Agendu 2030 Klára Novotná z Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR.

Bližšie informácie sú dostupné [TU](#).

Prednášky o UNESCO, význame medzinárodných organizácií a prínose Slovenska v ich fungovaní organizuje aj Sekretariát Slovenskej komisie pre UNESCO.

Takáto prednáška obohatená o praktické rady o diplomatickom protokole, etikete a dôležitosti poznania iných kultúr sa uskutočnila na pôde Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí napr. v máji pre študentky a študentov Obchodnej akadémie z Prievidze (pridružená škola UNESCO).

Zanietenú debatu sme viedli aj so študentmi jednej z najprestížnejších univerzít na svete – Groningenskej univerzity. Okrem dôležitosti multilateralizmu a úlohy OSN sme diskutovali aj o kultúre ako jedinečnom nástroji diplomacie a o úlohe kultúry a vzdelávania pre formovanie stabilnej a prosperujúcej spoločnosti (marec 2025).

Za inšpiratívne prednášky a stimulujúce diskusie vďačíme aj prizvaným kolegyniam a kolegom z vecne príslušných odborov rezortu diplomacie.

ROZVOJ SPOLUPRÁCE A NOVÝCH AKTIVÍT PRE SLOVENSKÉ ŠKOLY UNESCO

Počas uplynulého roka Sekretariát Slovenskej komisie pre UNESCO v úzkej spolupráci so sekciou výchovy a vzdelávania komisie a národným koordinátorom pre pridružené školy UNESCO inicioval nové formy spolupráce vrátane **medzinárodných projektov** a aktivít pre školy UNESCO na Slovensku.

Nadviazali sme kontakt s **Českou komisiou pre UNESCO**, pre ktorú je program pridružených škôl UNESCO jednou z priorit. Jej bohaté skúsenosti s koordináciou škôl sú cennou inšpiráciou pri zlepšovaní fungovania a rozvoji siete slovenských škôl UNESCO.

Zároveň sme sa sústreďovali na **posilnenie národného sieťovania** škôl UNESCO a ich prepojenia so zahraničnými partnerskými školami. Súčasťou tejto práce bolo aj **mapovanie záujmu škôl z regiónu**

Vyšehradskej štvorky o spoločné projekty s vybranými slovenskými UNESCO školami zamerané na cezhraničnú mobilitu a témy z portfólia **OSN a UNESCO**.

Tieto iniciatívy predstavujú dôležitý krok k **posilneniu medzinárodnej spolupráce a rozvoju kvalitného vzdelávania** v slovenských školách zapojených do programu UNESCO.

VYBRANÉ AKTIVITY PRIDRUŽENÝCH ŠKÔL UNESCO NA SLOVENSKU

Školy UNESCO popri etablovaných vzdelávacích projektoch participovali aj minulý rok na množstve aktivít spätých s environmentálnou výchovou, globálnymi výzvami, rozvojom kritického myslenia, či zvyšovaním povedomia o kultúrnom, prírodnom a živom dedičstve. Popularite sa tešili aj aktivity pri príležitosti medzinárodných dní vyhlásených OSN/UNESCO (napr. Svetový deň vody, Deň Zeme, Medzinárodný deň materinského jazyka, Svetový deň knihy a autorských práv, Medzinárodný deň ľudských práv a i.).

Radi konštatujeme, že čoraz viac žiakov a študentov vďaka iniciatívnemu prístupu učiteľov spoznáva lokality a pamiatky UNESCO nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. K tomuto trendu prispieva aj za ostatný rok rozvíjajúca sa mobilita študentov v rámci partnerstiev s inými pridruženými školami UNESCO v zahraničí.

ZŠ T. J. Moussona v Michalovciach dlhodobo inovatívne vzdeláva o UNESCO a témach z agendy OSN. V júni zrealizovala napr. **projektový týždeň UNESCO**, počas ktorého školu navštívila delegácia žiakov a učiteľov partnerskej českej UNESCO školy – Základnej školy nad Přehradou v Prahe. Súčasťou programu bola aj prezentácia a spoznávanie kultúrnych a prírodných lokalít UNESCO zapísaných na Zozname svetového dedičstva UNESCO.

Počas leta škola pokračovala v projekte „**Moussonkáči na cestách**“, zameranom na dokumentovanie domácich a zahraničných zvykov, tradícií či kultúrnych pamiatok, vrátane lokalít a prvkov nehmotného kultúrneho dedičstva UNESCO. Pozrite sa, [kde všade](#) žiaci školy našli [značku UNESCO](#).

Spojená škola Pankúchova v Bratislave si Medzinárodný deň mieru (9.9.) pripomenula **návštevou viedenského sídla OSN**.

„*Návšteva kancelárie OSN bola poučným zážitkom. Študovali sme o OSN, ale vidieť, ako to v skutočnosti funguje, je úplne iná úroveň. Zvonenie na Zvon mieru bolo pre mňa tiež nezabudnuteľným zážitkom kvôli*

myšlienke, ktorú predstavuje,“ konštatovala študentka Tereza.

ZŠ s MŠ Maximiliána Hella Štiavnické Bane sa nielenže výrazne profiluje v témach spätých s ochranou prírody a životného prostredia, ale sa venuje aj popularizácii **sokoliarstva**, ktoré ako jediná škola na svete vyučuje.

V októbri pri príležitosti 57. Generálneho zasadnutia Medzinárodnej sokoliarskej asociácie zorganizovala podujatie „Sokoliarstvo vo vzdelávaní ako prvok nehmotného kultúrneho dedičstva UNESCO“. Svoje sokoliarske zručnosti a obdivuhodnú environmentálnu gramotnosť žiačky a žiaci vysoko profesionálne (a v dokonalej angličtine) odprezentovali sokoliarom z viac ako 30 štátov sveta.

Škola sa taktiež aktívne **zapájala do projektov a podujatí realizovaných SK UNESCO** (napr. prezentácia sokoliarstva na Fóre partnerov UNESCO alebo na stretnutí s generálnym riaditeľom UNESCO) a rezortom diplomacie.

Tešíme sa, že **školy UNESCO sa prepájajú aj regionálne a vytvárajú spoločné aktivity.**

Zaujal nás napr. spoločný jednodňový program pre študentov troch škôl UNESCO – Gymnázia Dubnica nad Váhom, Gymnázia A. Kmeťa v Banskej Štiavnici a ZŠ Maximiliána Hella Štiavnické Bane.

Uskutočnil sa počas mobilného projektu Gymnázia Dubnica nad Váhom s partnerskou holandskou školou. Študenti absolvovali komentovanú prehliadku v angličtine areálu ZŠ Maximiliána Hella (v podaní miestnych žiakov) a absolvovali prehliadku Banskej Štiavnice a aktivity pripravené Gymnáziom Andreja Kmeťa.

Vedeli ste, že popri UNESCO školách môže vo vzdelávacej inštitúcii vzniknúť aj **UNESCO klub**? Ide o jednoduchšiu formu činnosti, zameranú na šírenie hodnôt a programov UNESCO medzi žiakmi a študentmi.

Na Slovensku bol minulý rok aktívny **jeden klub UNESCO** – pri **ZŠ pod Vinbargom v Bardejove**, kultúrnej lokalite UNESCO. V januári t. r. sa škola stala súčasťou Sieťe pridružených škôl UNESCO.

Aktivity klubu sa prioritne zameriavali na realizáciu dvojročného projektu „**UNESCO Bridges**“ realizovaného s partnermi z UNESCO škôl vo Francúzsku, Taliansku a Rumunsku. Projekt bol zameraný na ochranu kultúrneho dedičstva a podporu aktívneho občianstva medzi žiakmi.

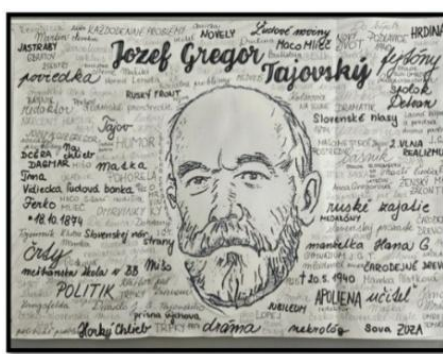
V apríli sa žiaci a učitelia školy zúčastnili na prvej mobilite vo Francúzsku a v máji pokračovali programom na Sicílii. Týždňom plným objavovania a učenia sa výrazne posilnili jazykové a sociálne zručnosti detí a zároveň prispeli k budovaniu nových medzinárodných priateľstiev. Okrem spoznávania kultúrneho dedičstva sa deti učili aj **hodnotám vzájomného porozumenia, tolerance a aktívneho občianstva**, ktoré UNESCO dlhodobo presadzuje.

Tieto aktivity predstavujú inšpiratívny príklad, ako sa medzinárodná spolupráca a praktické učenie môžu prelínať s hodnotami UNESCO.

Na podnet Sekretariátu Slovenskej komisie pre UNESCO si viaceré školy cez rôznorodé aktivity pripomenuli **150. výročie narodenia spisovateľa Jozefa Gregora Tajovského**, ktoré bolo počas rokov **2024-2025 zaradené do oficiálneho Zoznamu výročí UNESCO.**

ZŠ T. Moussona v Michalovciach: literárny kvíz, plagáty, zdramatizovanie scény zo Ženského zákona a i.

Na ZŠ Nade Hejnej v Martine si čítali zaujímavosti zo života J.G. Tajovského, pripravili informačnú nástenku, vedomostné pexeso, puzzle, power-pointové prezentácie, literárny kvíz. Zrealizovali aj divadelné predstavenie „Prvé hodinky“ v podaní žiakov štvrtého ročníka.

Sekretariát Slovenskej komisie pre UNESCO aktívne distribuuje výzvy na zapojenie sa škôl UNESCO do projektov a iniciatív rezortu zahraničia.

Študentka Gymnázia M. R. Štefánika z Nového Mesta nad Váhom obsadila napr. 2 miesto v súťaži organizovanej pri príležitosti 20. výročia vstupu SR do EÚ „EÚ 20“.

Stredná odborná škola Bernolákovo sa napr. zapojila do interaktívnej aktivity bratislavskej kancelárie Medzinárodnej organizácie pre migráciu (IOM), agentúry OSN „Cieľ Európa“.

Gymnázium Andreja Kmeťa v Banskej Štiavnici sa zapojilo do aktivít pripravených odborom OSN MZVEZ SR v rámci série podujatí „Týždeň OSN“, vrátane debaty s mládežníckou delegátkou SR pri OSN.

KATEDRA UNESCO PRE OBNOVU ARCHITEKTONICKÉHO DEDIČSTVA (STU)

V roku 2025 sa Katedra UNESCO pre obnovu architektonického dedičstva systematicky venovala prepojeniu výskumu, vysokoškolského vzdelávania, odbornej praxe a osvetu.

Publikovala napr. **vysokoškolskú učebnicu Prezentácia architektonického dedičstva**, ktorá vznikla **pod vedením vedúcej katedry UNESCO prof. Jany Gregorovej**. Publikácia systematizuje prístupy k interpretácii a sprostredkovaniu architektonického dedičstva a prepája teoretické východiská s praktickými príkladmi z domáceho aj medzinárodného prostredia.

Prínosnou bola aj účasť koordinátorky katedry Martiny Kalivodovej na minuloročnej **konferencii UNESCO o kultúrnych politikách Mondiacult** v Barcelone. Konferencia zdôraznila, že **kultúra musí byť prioritou rozvoja, mieru a riešenia kríz**. Viac ako 160 členských štátov vrátane Slovenska sa zaviazalo podporovať ochranu kultúrneho dedičstva a posilňovať sociálnu súdržnosť prostredníctvom kultúry.

Dôležitou súčasťou činnosti katedry bola aj **účasť na domácich a medzinárodných konferenciách**, ktoré slúžili ako platforma na šírenie výsledkov, výmenu skúseností a posilňovanie medzinárodnej spolupráce v oblasti ochrany a udržateľného rozvoja architektonického dedičstva.

SLOVENSKO SA STÁVA ČLENOM UNESCO RIADIACEHO VÝBORU PRE SDG4 – VZDELÁVANIE 2030 (HLSC) NA OBDOBIE ROKOV 2026-2027

Slovenská republika sa od januára 2026 stala členom **Riadiaceho výboru na vysokej úrovni pre SDG4 – Vzdelávanie 2030 (HLSC)**, vrcholového orgánu pre globálnu spoluprácu v oblasti vzdelávania. Výbor slúži ako mechanizmus konzultácií a koordinácie zainteresovaných strán v rámci **Agendy trvalo udržateľného rozvoja 2030**, pričom jeho členovia určujú strategický smer vzdelávania na nasledujúce dva roky.

Pozostáva zo „skupiny lídrov“ – 28 ministrov, vedúcich agentúr a organizácií – a „skupiny šerpov“, technických zástupcov, ktorí poskytujú strategickú podporu a koordinujú prácu vo funkčných oblastiach výboru.

Za Slovenskú republiku sa členom výboru stal **minister školstva, výskumu, vývoja a mládeže Tomáš Drucker** a v skupine šerpov SR zastupuje **vedúca sekcie pre výchovu a vzdelávanie Slovenskej komisie pre UNESCO Monika Korškošová**.

Výbor bude podporovať členské štáty a partnerov pri dosahovaní cieľa udržateľného rozvoja č. 4 – Kvalitné vzdelávanie (SDG4 – Vzdelávanie 2030). Jeho úlohami sú monitorovanie pokroku pri implementácii SDG4, stanovenie programu a rozhodovanie o strategických oblastiach záujmu a katalytických opatreniach, ktoré posilňujú globálnu angažovanosť. Venuje sa aj advokačnej činnosti, mobilizuje členské štáty a partnerov s cieľom umiestniť vzdelávanie na popredné miesto politickej a finančnej agendy a podporuje financovanie vzdelávania.

Slovenské členstvo vo výbore predstavuje **významný krok k posilneniu pozície SR vo vzdelávaní na globálnej úrovni** a podporuje kvalitné, inkluzívne a trvalo udržateľné vzdelávanie pre všetkých. Bližšie informácie [TU](#).

OBLASŤ KULTÚRY

NOVÁ PUBLIKÁCIA UNESCO V SLOVENČINE - PUBLIKÁCIA UČENIE (SA) SO ŽIVÝM DEDIČTVM

Slovensko je vďaka členke komisie Ľubici Voľanskej bohatšie o ďalšiu hodnotnú publikáciu UNESCO – slovenský preklad materiálu „**UČENIE (SA) SO ŽIVÝM DEDIČTVM – SÚBOR NÁSTROJOV PRE UČITEĽOV**“, ktorý vychádza z pôvodnej publikácie *Teaching and Learning with Living Heritage: A Resource Kit for Teachers*.

Publikácia obsahuje materiály určené pre učiteľov, ktoré im pomáhajú porozumieť konceptu **nehmotného kultúrneho dedičstva** a jeho integrácii do vyučovacích plánov. Pôvodný

anglický text bol doplnený o **slovenské články a praktické príklady**, ktoré ukazujú, ako sa so živým dedičstvom pracuje v našom prostredí.

Hlavnou editorkou a prekladateľkou bola členka komisie, externá spolupracovníčka Centra pre tradičnú ľudovú kultúru a expertka na nemotné kultúrne dedičstvo Ľubica Voľanská z Ústavu etnológie a sociálnej antropológie SAV, v. v. i. Vo svojom predslove k publikácii píše: „*Publikácia sa zameriava na vzdelávaciú a transmisnú dimenziu ochrany živého dedičstva. Vzdelávanie je kľúčovým nástrojom, ktorým sa zabezpečuje kontinuita tradičných remesiel, zvykov a obradov. Učí nás chápať nielen ich historický kontext, ale aj význam pre súčasnú spoločnosť. Ako ukazujú príspevky v tejto publikácii, vzdelávacie programy a iniciatívy majú silný potenciál prispieť k ochrane a rozvoju živého dedičstva.*“

Publikácia bola oficiálne uvedená do života 7. mája 2025, kedy ju spolu s autorkou pokrstila aj Jana Foltányová zo Sekretariátu Slovenskej komisie pre UNESCO. Za Slovenskú komisiu pre UNESCO veríme, že sa stane obľúbenou a široko využívanou učebnou pomôckou, ktorá zatriaktívni vyučovanie a obohatí hodiny pre žiakov a učiteľov.

Publikácia je dostupná [TU](#).

MEDZINÁRODNÝ DEŇ NEHMOTNÉHO KULTÚRNEHO DEDIČTVA

17. októbra sme si už po druhý rok vďaka UNESCO pripomenuli **Medzinárodný deň nehmotného kultúrneho dedičstva**. Slovensko patrí v rámci UNESCO k lídrom v agende nehmotného kultúrneho dedičstva (NKD) a aktívne dlhodobo prispieva k posilňovaniu a popularizácii dôležitosti jeho ochrany.

Vďaka silnému expertnému zázemiu má medzinárodne uznávané postavenie, ktoré sa pretavilo aj do historicky prvého úspešného pôsobenia v jednom z ťažiskových výborov UNESCO – **Medzivládnom výbore na ochranu nehmotného kultúrneho**

dedičstva na obdobie rokov 2022 – 2026. Tvorí ho 24 krajín, ktoré podporujú krajiny aj komunity nositeľov pri zachovávaní NKD. Okrem rozhodovania o zápisoch nových prvkov do rôznych zoznamov NKD, určuje a zabezpečuje financovanie aktivít podporujúcich zachovávanie NKD.

Rok 2025 bol zároveň aj významným jubileom – pripomenuli sme si **20 rokov od zápisu „Fujary – hudobného nástroja a jeho hudby“** ako prvého slovenského prvku v Reprezentatívnom zozname nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO a **10 rokov od rovnomeného zápisu prvku „Gajdošská kultúra“**.

Slovensko sa aktuálne uchádza o ďalší zápis do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO. Nominácia, ku ktorej sa spolu s ďalšími piatimi krajinami – Bulharskom, Poľskom, Srbskom, Tureckom a Ukrajinou – pridáva nesie názov **Transhumancia – sezónne pasenie zvierat**. Ide o rozšírenie už existujúcej medzinárodnej nominácie. Rozhodnutie o zápise sa očakáva v decembri 2026.

SLOVENSKO NA ZASADNUTÍ VÝBORU SVETOVÉHO DEDIČTVA UNESCO

V dňoch 6. – 16. júla sa v centrále UNESCO konalo 47. zasadnutie Výboru svetového dedičstva. **Slovensko na tomto každoročnom podujatí zastupovali členky komisie** - emeritná riaditeľka Pamiatkového úradu SR a predsedníčka sekcie kultúry komisie Katarína Kosová a Anna Gondová z Pamiatkového úradu SR, ktorá je kontaktným bodom pre implementáciu Dohovoru o svetovom dedičstve UNESCO.

Okrem tradičnej agendy výboru, ktorá zahŕňa nové zápisy na Zoznam svetového dedičstva, Správu o stave zachovania lokalít či

aktivity Centra svetového dedičstva, bolo v rámci sprievodných podujatí organizované **prvé stretnutie národných komisií „Building Bridges – National Commissions as Actors in World Heritage“**. Jeho cieľom bolo predstaviť široké spektrum činnosti národných komisií a ich schopnosti prepájať rôznych aktérov v oblasti ochrany svetového dedičstva.

Podujatie bolo organizované **Rakúskou a Holandskou komisiou pre UNESCO** a zo Slovenska sa na ňom zúčastnila členka komisie Anna Gondová, čím sa podčiarkla **aktívna úloha Slovenska v ochrane kultúrneho a prírodného dedičstva**.

Druhé rokovanie národných komisií pre UNESCO k agende svetového dedičstva sa uskutoční začiatkom februára 2026 vo Viedni a naša komisia na ňom nebude chýbať.

SLOVENSKO NA ZASADNUTÍ MEDZIVLÁDNEHO VÝBORU PRE OCHRANU NEHMOTNÉHO KULTÚRNEHO DEDIČTVA UNESCO

Slovensko sa v pozícii podpredsedu Medzivládneho výboru pre ochranu nehmotného kultúrneho dedičstva UNESCO zúčastnilo v dňoch 8.-12. decembra na jeho 20. zasadnutí v indickom Dilí. Pre SR išlo o posledné zasadnutie v pozícii člena výboru.

Výbor rozhodol o zápise 67 prvkov zo 77 krajín, pričom 11 prvkov bolo zapísaných na Zoznam nehmotného kultúrneho dedičstva s potrebou naliehavej ochrany, 53 prvkov na Reprezentatívny zoznam nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva (vrátane amatérskeho divadla v Čechách, tradičného košíkárstva v Poľsku či

talianskej kuchyne) a 1 projekt bol zaradený na Zoznam dobrých praktík ochrany nehmotného kultúrneho dedičstva.

Stála delegácia SR pri UNESCO v spolupráci s Ústavom etnológie a sociálnej antropológie SAV, Národopisnou spoločnosťou Slovenska a Ministerstvom kultúry SR pripravila **sprievodné podujatie „Nehmotné kultúrne dedičstvo v kontexte vysídlenia – dobrá prax a regionálna spolupráca“**. Členka komisie Ľubica Voľanská zo SAV priblížila význam živého dedičstva ako zdroja súdržnosti a odolnosti pre komunity čeliace krízam a vysídľovaniu, s dôrazom na prebiehajúcu vojnu na Ukrajine a jej dopad na komunity naprieč Európou.

Zasadnutie bolo rekordné, s viac ako 1 400 účastníkmi, čo svedčí o rastúcom záujme štátov o živé dedičstvo. Vzrástol aj počet multinárodných nominácií, ktoré sú výsledkom intenzívneho dialógu a spolupráce medzi krajinami. Silné zastúpenie mala Afrika, s 9 zapísanými prvkami z 13 štátov. Významnou témou bola aj tradičná remeselná výroba a iné formy ručnej práce, ktoré sú nielen nositeľmi kultúrnych hodnôt, ale často aj zdrojom udržateľného živobytia a ekonomického rastu komunít

OBLASŤ VIED

VYBRANÉ AKTIVITY SLOVENSKÝCH VÝBOROV SK UNESCO

Členky a členovia Slovenského výboru pre Medzivládny program Človek a biosféra (MAB) si spolu so Správou Chránenej krajiny oblasti Poľana aj minulý rok pripomenuli **Medzinárodný deň biosférických rezervácií** (3. novembra). Tento deň bol príležitosťou upozorniť na význam biosférických rezervácií ako modelových území harmonického spolužitia človeka a prírody.

Pri tejto príležitosti si symbolicky pripomenuli aj **35. výročie členstva biosférickej rezervácie Poľana** v excelentnej Globálnej sieti biosférických rezervácií UNESCO. Od svojho zaradenia do siete UNESCO v roku 1989 plní biosférická rezervácia Poľana dôležitú úlohu v oblasti ochrany prírody, výskumu, environmentálneho vzdelávania a podpory udržateľného rozvoja miestnych komunít.

Prioritou Slovenského výboru MAB v roku 2025 bolo **inovatívne vzdelávanie prostredníctvom autentických zážitkov** v biosférických rezerváciách, ktoré približujú značku UNESCO verejnosti. Výbor sa preto stal jedným z iniciátorov myšlienky sprístupnenia Fóra partnerov SK UNESCO pre širokú verejnosť priamo v centre Slovenska (Detva) v biosférickej rezervácii Poľana. V hodnotenom období aktívne rozvíjal aj medzinárodné partnerstvá, najmä v rámci maďarsko-slovenského cezhraničného projektu podporujúceho výmenu skúseností a rozvoj participatívneho riadenia biosférických rezervácií. Rovnako sa zapojil do viacerých vedeckých projektov potvrdzujúcich úlohu biosférických rezervácií ako živých laboratórií prepájajúcich

vedu, prax a inovácie. Vďaka spájaniu vedy s inovačným potenciálom nadviazal spoluprácu s africkými biosférickými rezerváciami v Tanzánii a v biosférickej rezervácii Poľana bude prostredníctvom vedeckých a praktických inovatívnych riešení zabezpečovať jej udržateľný rozvoj.

Významnou bola aj príprava a realizácia **zážitkových edukačných programov** so vzdelávacími pomôckami pre žiakov a študentov, vďaka ktorým sa šíri povedomie o území UNESCO komplexne spojením prírodných a kultúrnych hodnôt.

Slovenský výbor pre bioetiku (IBC) SK UNESCO zorganizoval v novembri prezentáciu „Etika neurotechnológií – prečo ju potrebujeme“ zacielenú na priblíženie a spropagovanie kľúčových cieľov Odporúčania UNESCO k etike neurotechnológií prijatého na Generálnej konferencii UNESCO.

Diskusia sa zamerala aj na riziká a benefity využívania neurotechnológií. Vyzdvihujeme, že výbor sa prostredníctvom pripomienkovania spolupodieľal na príprave textu daného odporúčania UNESCO.

Aktívny bol aj **Slovenský výbor pre Medzivládny hydrologický program (IHP) SK UNESCO**, ktorého predseda a členovia participovali na viacerých medzinárodných aktivitách. Za zmienku stojí napr. Konferencia Hydrologie malého povodia 2025 pod záštitou Českej komisie pre UNESCO, kde spoločne s českými partnermi diskutovali o príprave spoločnej slovensko-českej konferencii Hydrologické dni 2026 v Bratislave. Prínosnou bola aj účasť zástupcov výboru na Regionálnych IHP UNESCO konzultáciách organizovaných Regionálnym byrom UNESCO pre vedu a kultúru vo Viedni.

V roku 2025 sa zástupcovia **Slovenského výboru pre Medzinárodný geovedný program (IGCP) SK UNESCO** zúčastnili na viacerých významných geologických podujatiach (viaceré aj spoluorganizovali) – Otvorenom geologickom kongrese Slovenskej a Českej geologickej spoločnosti či na 23. vedeckej geologickej konferencii. Podujatia vytvorili platformu na prezentáciu výsledkov geologického výskumu, výmenu odborných poznatkov a rozvoj spolupráce so zahraničnými partnermi.

Taktiež sa aktívne zapojil do programu **Fóra partnerov** prostredníctvom samostatného stánku, ako aj zážitkovej prezentácie geovedy vo vzdelávacej zóne určenej pre deti a mládež. Príspevkom k popularizácii geológie bolo aj vyhlásenie fotosúťaže Geodiverzita 2025 pri príležitosti Medzinárodného dňa geodiverzity. Výbor tak cez svoje aktivity prispieval k prepájaniu vedy, vzdelávania a medzinárodnej vedeckej spolupráce.

UNESCO a umelá inteligencia (AI): Minulý rok sa Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie (MIRRI) SR zameralo na posilnenie riadenia a správy umelej inteligencie, v súlade s odporúčaniami UNESCO a metodikou UNESCO *Readiness Assessment Methodology (RAM)*. Ide o nástroj vypracovaný UNESCO, ktorý pomáha štátom systematicky posúdiť ich pripravenosť na etické a zodpovedné riadenie a správu AI. Zameriava sa na právny a inštitucionálny rámec, politiky, kapacity a dohľad nad AI. MIRRI SR sa na uplatňovaní metodiky RAM aktívne podieľala a využívala ju ako referenčný rámec. Zároveň sa aktívne zapájalo do projektu *EÚ–UNESCO Competent Authorities on AI* a do *Global Network of AI Supervisory Authorities*.

V spolupráci s UNESCO zorganizovalo workshop o regulácii umelej inteligencie pre verejnú správu, ktorý spojil expertov zo 14 orgánov verejnej správy a podporil praktické uplatňovanie etických princípov v praxi.

VYBRANÉ AKTIVITY SLOVENSKEJ KOMISIE PRE UNESCO A DEZIGNÁCIÍ UNESCO NA SLOVENSKU

NOVÉ PROGRAMOVÉ OBDOBIE GRANTOV EHP A NÓRSKA PODPORÍ LOKALITY UNESCO

Vďaka úzkej spolupráci Sekretariátu Slovenskej komisie pre UNESCO s nórskymi partnermi sa minulý rok podarilo **historicky po prvýkrát presadiť**, aby boli **lokality UNESCO** zaradené do **nového programového obdobia finančného mechanizmu EHP/Nórška**.

Projekty budú zamerané na prepojenie obnovy kultúrneho dedičstva so sociálnym, ekonomickým a environmentálnym rozvojom komunít, s dôrazom na inklúziu, lokálnu identitu a participáciu.

V praxi to znamená, že nepôjde len o obnovu historických pamiatok, ale o rozvoj celých lokalít, s dôrazom na regionálny rozvoj, podporu cestovného ruchu a miestneho podnikateľského prostredia. Dôležitú úlohu bude hrať efektívne zveľadenie a následné využívanie celej UNESCO lokality participatívnym spôsobom, s uprednostnením aspektu vzdelávania a rozvoja kultúry (festivaly, koncerty, semináre).

Nórske fondy sa tak stali dostupnejšie aj pre školy a komunity, čím sa ešte viac posilní medzinárodný rozmer spolupráce a zefektívni spolupráca aj v rámci UNESCO priorít a implementácie cieľov udržateľného rozvoja.

Tento úspech bol potvrdený júnovým podpisom **Memoranda o spolupráci k novému programovému obdobiu grantov EHP a Nórska na roky 2021-2027** vo výške 120 miliónov EUR, na ktorom sa zúčastnila aj generálna tajomníčka SK UNESCO D. Frelichová.

Bezprostredne po podpise dohody **MIRRI SR** (národný kontaktný bod pre implementáciu EHP/Nórskych fondov) **zorganizovalo ako vôbec prvý brífing práve pre primátorov a starostov lokalít UNESCO** (Banská Štiavnica, Levoča, Ružomberok -Vlkoľinec, Spišské Podhradie, Bardejov).

ROZVOJ PARTNERSTIEV SO ZAHRANIČNÝMI KOMISIAMI PRE UNESCO

Minulý rok bol bohatý na naštartovanie a rozvoj nových medzinárodných partnerstiev so zahraničnými komisiami pre UNESCO.

Nadviazali sme praktickú spoluprácu s Českou komisiou pre UNESCO fungujúcou na českom rezorte diplomacie. Prioritne sme sa zamerali na fungovanie siete českých pridružených škôl UNESCO a odborné výbory UNESCO.

Na pozvanie českých partnerov sa národný koordinátor pre pridružené školy UNESCO na Slovensku Rastislav Hrubý zúčastnil na septembrovom **výročnom stretnutí 54 českých škôl UNESCO** v Kutnej Hore. Z tejto výbornej akcie si odnášame nielen nové kontakty a námety na praktickú spoluprácu, ale aj inšpiráciu pre rozvoj našej siete škôl UNESCO, ktoré patria medzi priority v oblasti vzdelávania.

Zúčastnili sme sa na májovom neformálnom stretnutí európskych národných komisií pre UNESCO v Dubline. Tento zaužívaný formát slúži ako platforma na sieťovanie, výmenu skúseností, hľadanie spoločných riešení na stále nové výzvy a prezentovanie aktivít komisií.

Spoločne budujeme silné partnerstvá naprieč celým regiónom, inšpirujeme sa navzájom a posilňujeme tak postavenie UNESCO ako na národnej, tak aj medzinárodnej úrovni. Stretnutie opätovne potvrdilo, že vzdelávanie, veda a kultúra sú bezkonkurenčnou cestou k mieru a prosperite pre všetkých.

Na pozvanie nórskeho partnera vystúpila generálna tajomníčka SK UNESCO D. Frelichová na otvorení filmového festivalu zameraného na vplyv umenia na slobodu a demokraciu v nórskom Haldene, kde absolvovala aj sériu prednášok pre študentov stredných škôl.

Zintenzívnili sme spoluprácu s **Nórskou komisiou pre UNESCO**. Generálna tajomníčka SK UNESCO v Osle diskutovala s generálnym tajomníkom Nórskej komisie o možnostiach realizácie nielen výmenných pobytov študentov, ale aj spoločných kultúrnych projektoch.

Táto spolupráca bude možná vďaka podpore z finančného mechanizmu EHP/Nórsko, ktoré v novom programovom období prioritizuje lokality UNESCO.

Slovenská komisia pre UNESCO bola aj minulý rok hrdou partnerkou slovenskej edície inšpiratívneho programu „**L'Oréal-UNESCO Pre ženy vo vede na Slovensku**“, ktorý dlhodobo podporuje talentované vedkyne a ich výnimočný výskum.

Podpora rodovej rovnosti, odstraňovanie predsudkov voči ženám a posilňovanie ich postavenia v profesiách s tradične mužskou dominanciou patria medzi **klúčové priority UNESCO**. Aj preto sa generálna tajomníčka komisie pravidelne osobne zapája do slávnostného oceňovania laureátok.

Osobitné poďakovanie patrí prof. RNDr. Ľubici Lacinovej, DrSc., členke Slovenskej komisie pre UNESCO a predsedníčke odbornej poroty, ktorá konštatovala: „*Výskumné projekty hodnotené v 9. ročníku programu potvrdzujú vysokú úroveň vedeckej práce na Slovensku a dokazujú, že kvalitný výskum s medzinárodným presahom je u nás možný. Ich prínos má význam nielen pre vedu, ale aj pre celú spoločnosť.*“

Rodová rovnosť a posilnenie postavenia žien vo všetkých oblastiach patria medzi hlavné priority UNESCO.

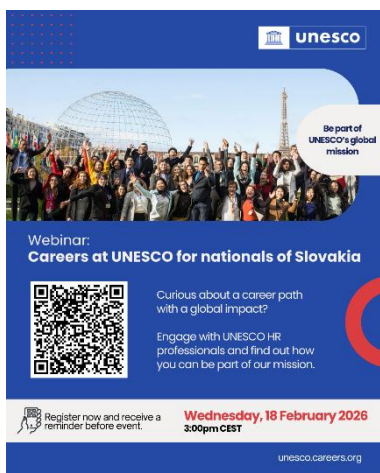
Aj preto **Slovenská komisia pre UNESCO dlhodobo podporuje zviditeľňovanie hlasu žien v našej spoločnosti** a aktívne spolupracuje s občianskym združením **Aj Ty v IT**, ktoré sa venuje vzdelávaniu a podpore dievčat a žien v oblasti informačných technológií.

Komisia napr. poskytuje záštitu vybraným aktivitám združenia a podporuje jeho nominácie na ceny UNESCO v oblasti vzdelávania a digitálnych technológií. Aj Ty v IT v rámci svojho širokého portfólia činností realizuje aj workshopy pre žiačky a študentky na školách po celom Slovensku, vrátane škôl UNESCO.

Minulý rok sme sa zúčastnili aj na galavečere „Ženy v IT“ spojenom s oceňovaním inšpiratívnych žien, študentiek a spojencov, ktorí formujú slovenský technologický sektor. Generálna tajomníčka SK UNESCO

počas podujatia predstavila priority UNESCO v oblasti rodovej rovnosti a odovzdala ocenenie v kategórii IT Študentka roka.

POSILNENIE ZASTÚPENIA SLOVENSKA V ŠTRUKTÚRACH UNESCO

Slovenská komisia pre UNESCO sa v spolupráci so Stálou delegáciou SR pre UNESCO zasadila za **zvýšenú propagáciu možností pôsobenia v štruktúrach UNESCO** medzi vysokoškolskými študentmi a mladými profesionálmi.

Vyústením intenzívnej komunikácie so Sekretariátom UNESCO a MŠVVaM SR v uplynulom roku je **organizácia online informačného seminára pre študentov a absolventov slovenských vysokých škôl**, na ktorom bude UNESCO predstavené ako atraktívny zamestnávateľ.

Online webinár **„CAREER AT UNESCO FOR NATIONALS FROM SLOVAKIA“** organizovaný centrálou UNESCO sa uskutoční v **stredu 18. februára 2026 o 15.00 h** cez aplikáciu TEAMS.

Bude prebiehať v anglickom jazyku a trvať 1 h: prvých 40 minút bude venovaných predstaveniu UNESCO v systéme OSN, jeho mandátu a pracovného prostredia, prehľadu pracovných príležitostí, náborového procesu a tipov pre úspešné uchádzanie sa o zamestnanie/stáž v štruktúrach organizácie. Ďalších 20 minút bude vyhradených na zodpovedanie otázok a prípadné doplňujúce vysvetlenia.

Na workshop je potrebné sa vopred registrovať cez QR kód na vyššie priloženom plagáte.

INÉ ZAUJÍMAVOSTI V SKRATKE

[UNESCO spustilo Virtuálne múzeum kradnutých kultúrnych objektov v Barcelone](#) - Na októbrovej svetovej konferencii o kultúrnych politikách a trvalo udržateľnom rozvoji MONDIACULT, UNESCO spustilo inovatívny projekt Virtuálneho múzea kradnutých kultúrnych objektov. Ide o prvú digitálnu platformu umožňujúcu rekonštrukciu objektov a artefaktov s cieľom zvýšiť verejné povedomie o nelegálnom obchodovaní s kradnutým kultúrnym dedičstvom. Slovensko prispelo do tohto projektu tromi neskorogotickými oltárnymi sochami z roku 1517 z kostola v Jazernici.

[Slovenská komisia tretí rok po sebe podporila svojou záštitou populárny festival Dni majstrov ÚĽUV](#), vďaka ktorému centrum hlavného mesta oživa ľudovým umením a národným kultúrnym bohatstvom. Mimoriadny ohlas mali tvorivé dielne Školy remesiel ÚĽUV zapísanej na UNESCO Zozname dobrých praktík ochrany nemotného kultúrneho dedičstva UNESCO.

[Slovenská komisia pri UNESCO si pripomenula 80. výročie OSN](#) prostredníctvom spolupráce na príprave panelov výstavy z dielne odboru OSN a medzinárodných organizácii v systéme OSN MZVEZ SR. [Panely o UNESCO](#) priblížili viac ako 30-ročné pôsobenie SR v UNESCO a komplexnú značku UNESCO na Slovensku.

Slovenská komisia pre UNESCO má zastúpenie v [Rade ministra pre cestovný ruch](#). UNESCO podporuje turizmus, ktorý rešpektuje miestnu kultúru, obyvateľstvo a životné prostredie, čím prispieva k zodpovednému využívaniu lokálneho dedičstva. V tomto smere budeme aj v tomto poradnom orgáne pôsobiť prostredníctvom našich expertov a partnerov.

Slovenská komisia pre UNESCO sa aj minulý rok pripojila ku kampani [Zastavme násilie na ženách](#).

Celkovo [sme udelili záštitu 9 podujatiam/projektom](#) súvisiacim s podporu UNESCO priorít a hodnôt, ktoré boli realizované na Slovensku.

Fotografie: MZVEZ SR, Slovenská komisia pre UNESCO, dezignácie a partneri UNESCO na Slovensku.

UNESCO NA SLOVENSKU

FÓRUM PARTNEROV SLOVENSKEJ KOMISIE PRE UNESCO

12. JÚNA 2025, DETVA

**PRÍDTE SA POZRIEŤ, ČO SLOVENSKÉ JE VĎAKA UNESCO SVETOVÉ
A SPOLOČNE OSLÁVIŤ 80. NARODENINY UNESCO, 35. VÝROČIE VZNIKU UNESCO BIOSFÉRICKEJ
REZERVÁCIE POLANA A 20 ROKOV ZÁPISU FUJARY NA ZOZNAM UNESCO**

OFICIÁLNY PROGRAM

MIESTO: MÁMESTIE PRED DOMOM KULTÚRY ANDREJA SLÁDKOVIČA
TÉMA: HARMÓNIA MEDZI ČLOVEKOM A PRÍRODOU

8.30 - 9.00 Tlačová konferencia „UNESCO v regiónoch Slovenska“
MIESTO: VESTIBUL DOMU KULTÚRY ANDREJA SLÁDKOVIČA

9.00 - 9.45 REGISTRÁCIA HOSTÍ

9.45 - 10.00 ROK V TRADIČIACH – VYSTÚPENIE KOLEKTÍVU MATERSKÁ ŠKOLA M. R. ŠTEFÁNIKA

10.00 - 10.30 ÚVODNÉ POZDRAVY PREDSTAVITEĽOV UNESCO, MESTA DETVA A ZÁSTUPCOV VLÁDY SR

10.30 - 10.45 PÓSOBENIE SLOVENSKA V UNESCO

10.45 - 11.00 KULTÚRNE VYSTÚPENIE – HRA NA FUJARE, ROZKAZOVAČKY

11.00 - 12.00 PANEĽ I - "VZDELÁVANIE PROSTREDNÍCTVOM UNESCO"

12.00 - 13.00 PANEĽ II - "KULTÚRA POD KRÍDLAMI UNESCO"

13.00 - 14.00 PANEĽ III - "OCHRANNÁ FUNKCIA BIOSFÉRICKEJ REZERVÁCIE S PREPOJENÍM NA GEOLOGIU, JEJ VÝZNAM A NA PRÍRODNÉ DEDIČSTVO UNESCO"

14.00 - 14.15 ZÁVEREČNÉ ZHRNUTIE A POĎAKOVANIE

FESTIVAL UNESCO "UNESCO NA DLANI"

PREZENTÁCIA UNESCO DEZIGNÁCIÍ NA SLOVENSKU V INFORMAČNÝCH STÁNKOCH

MIESTO: MÁMESTIE PRED DOMOM KULTÚRY ANDREJA SLÁDKOVIČA
ČAS: 9.00-17.00 H

SVETOVÉ KULTÚRNE DEDIČSTVO UNESCO NA SLOVENSKU
BANSKÁ ŠTĽAVICA, LEVOČA, SPIŠSKÝ HRAD A PAMIATKY OKOLIA, VLKOLÍNEC, BARDEJOV

KULTÚRA
SLUK - CENTRUM PRE TRADIČNÚ EUDOVÚ KULTÚRU
ÚSTREDIE LUDOVEJ UMELECKEJ VÝROBY
NÁRODNÉ OSVETOVÉ CENTRUM - SLOVAKIANA
PROGRAM UNESCO PAMÄŤ SVETA (UNIVERZITNÁ KNÍŽNICA V BRATISLAVE)
PAMIATKOVÝ ÚRAD SR

VZDELÁVANIE
UNESCO KATEDRA PRE EKOLOGICKÉ VEDOMIE A TRVALO UDRŽATEĽNÝ ROZVOJ VO ZVOLENEJ
UČIACE SA MESTÁ UNESCO (BRATISLAVA A TRNAVA)

SVETOVÉ PRÍRODNÉ DEDIČSTVO UNESCO NA SLOVENSKU
STARÉ BUKOVÉ LESY A PRALESY KARPÁT A INÝCH REGIÓNOV EURÓPY
JASKYNE SLOVENSKEHO KRASU (JASKYNE SLOVENSKA)

PRÍRODA
25. VÝROČIE ŠTÁTNEJ OCHRANY PRÍRODY SR
UNESCO BIOSFÉRICKÁ REZERVÁCIA VÝCHODNÉ KARPATY
UNESCO BIOSFÉRICKÁ REZERVÁCIA JATRY
UNESCO BIOSFÉRICKÁ REZERVÁCIA SLOVENSKEJ KRAS "ČO NOVÉ V SLOVENSKOM KRASE?"

CESTOVNÝ RUCH - SLOVAKIA TRAVEL

VZDELÁVACIA ZÓNA "ZAHRAJME SA S UNESCO"

INTERAKTÍVNA PREHLIADKA (NILEN) UNESCO DEZIGNÁCIÍ NA SLOVENSKU

MIESTO: AREÁL ZŠ S MŠ ALEXANDRA VAGAČA
ČAS: 9.00-17.00 H

ŠKOLA REMESIEL ÚJUV – TVORIVÉ DIELNE PRE DETI (O.I. MODROTĽAC, HRNČIARSTVO, DROTÁRSTVO, PALIČKOVANIE ČIPIEK, REZBÁRSTVO)
UKÁZKY SOKOLIARSTVA - UNESCO ŠKOLA / ZŠ S MŠ MAXIMILIÁNA HELLA ŠŤAVNICKÉ BANE
MOBILNÁ STANICA PRO MONUMENTA – UKÁZKA STAROSTLIVOSTI O PAMIATKY, PAMIATKOVÝ ÚRAD SR
DIGITÁLNY PAMIATKOVÝ FOND – PAMIATKOVÝ ÚRAD SR
ZBIERACÍM CHODNÍKOM / DO ČOHO SA OBLIEKAJÚ STROMY? / SI TVORIVÝ TYP? VYTVOR MODEL PERMAKULTÚRNEJ FARMY – UNESCO KATEDRA PRE EKOLOGICKÉ VEDOMIE A TRVALO UDRŽATEĽNÝ ROZVOJ VO ZVOLENEJ
STARÉ BUKOVÉ LESY A BUKOVÉ PRALESY KARPÁT A INÝCH REGIÓNOV EURÓPY - MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SR
CESTA DO JASKYNE – SLOVENSÁ SPRÁVA JASKÝŇ
VEĽKÉ SELMÝ SLOVENSKA – ŠTÁTNA OCHRANA PRÍRODY SR
PRÍBEH MOTÝEA MODRÁČKA V BIOSFÉRICKEJ REZERVÁCI VÝCHODNÉ KARPATY – SPRÁVA NÁRODNÉHO PARKU POLOHNÝ
APLIKOVANÝ VÝSRUM V BIOSFÉRICKEJ REZERVÁCI JATRY
EXPOZÍCIA JATRAANSKEJ PRÍRODY – BOTANICKÁ ZÁHRADA V JATRAANSKEJ LOMNICA JEJ
POSILARIE – SPRÁVA JATRAP
YŠČÍ RÁJ – SPRÁVA NÁRODNÉHO PARKU SLOVENSKEJ KRAS
MOBILNÁ BIOSFÉRICKÁ REZERVÁCIA POJAMA – SPRÁVA CHKO POJAMA
GEOLOGIA V ROCKE – PRÍRODOVEDECKÁ FAKULTA UK A ÚSTAV VIED O ZEMĽAV

AKTIVITY V DOME KULTÚRY

ČAS: 10.00-17.00 H

VYSTAVA ZÁPISOV SR V REPREZENTATÍVNO M ZOZNAM NEHMOTNÉHO KULTÚRNEHO DEDIČSTVA LUDSTVA UNESCO A V ZOZNAM DOBRÝCH PRAKTIK UNESCO

FOTOVYSTAVA VYBRANÝCH PRÁČ Z FOTOSÚŤAŽE DŇA GEODIVERZITY

VYSTAVA PRÍRODNÝCH HODNÔT BIOSFÉRICKEJ REZERVÁCIE VÝCHODNÉ KARPATY

10.00 - PREZENTÁCIA KRÁTKYCH FILMOV VO VEKEJ SÁLE DOMU KULTÚRY ANDREJA SLÁDKOVIČA

MODROTĽAC ○ DROTÁRSTVO ○ FUJARA ○ BĀRKARSTVO NA SLOVENSKU A V ČESKU ○ TERCHOVSKÁ MUZIKA ○ CHOV PLEMENA KOŇI LIPICAN ○ GAJDOŠSKÁ KULTÚRA ○ DREVENÉ VYREZÁVANÉ KRÍŽE NA PODPOPAŇI ○ FUJARA TROMBITA ○ HOREHROHNSKÝ VLAHLASHNÝ SPEV ○ RUCHE ZVONENIE NA ZVONÝ A FUNKCIA ZVONÁROV NA SLOVENSKU ○ VAJMORSKÝ ORNAMENT ○ TYLOVA PALIČKOVANÁ ČIPIKA MŤAVSKÉJ PAHORĽATINY ○ ŠKOLA REMESIEL ○ MAJSTRI ULUV ○ BR POLANA ○ DOBRŔOČSKÝ PRALES

PROGRAM JE AKTUÁLNY K 27.5.2025. ZMĚNY V PROGRAME SÚ VYHRADEŇ.

Z UVEDENÉHO PODUJATIA BUDŮ ZHOTOVOVANÉ OBRAZOVÉ A ZVUKOVÉ ZÁŽHAMY V SŮLADÉ S ČĽ. 6 ODS. 1 PÍSM. F) NARIADENIA EÚ O OCHRANE FYZICKÝCH OSŮB PRI SPRACOVANÍ OSOBNÝCH ÚDAJOV.

MINISTERSTVÁ

PARTNERI

Spomienka na veľkolepé Fórum partnerov Slovenskej komisie pre UNESCO.

***

Ak si neželáte Newsletter odoberať, kontaktujte nás, prosím. Naopak, ak viete o niekom, koho by zaujal, radi ho/ju do mailing listu doplníme. Vaše postrehy alebo podnety sú vítané na unesco@mzv.sk.

O činnosti Slovenskej komisie pre UNESCO sa dočítate aj na webovej stránke www.unesco.sk, Facebooku Slovenská komisia pre UNESCO | Bratislava | Facebook alebo Instagrame <https://bit.ly/3GRMwlh>.